



ע"פ 2208/15 - פלוני נגד פלונית

בבית המשפט העליון בירושלים

ע"פ 2208/15

לפני: כבוד הרשם גלעד לובינסקי

המערער: פלוני

נ ד

המשיבה: פלונית

הוגש הליך

החלטה

ההליך הועבר לטיפולו לשם הכרעה בשאלת סיווגו, היינו - האם עומדת למערער זכות ערעור או שמא היה עליו להגיש בקשת רשות לערער.

בית המשפט לענייני משפחה קיבל בקשה אשר הוגשה על ידי המשיבה כנגד המערער לפי פקודת בזיון בית משפט (להלן: הפקודה או פקודת הביזיון), וחייב את המערער בתשלום קנס בסך 500 ₪ בגין כל יום שבו נמנע הוא מלקיים החלטה שיפוטית מסוימת (להלן: החלטת הביזיון). המערער הגיש ערעור על החלטת הביזיון לבית המשפט המחוזי (ע"פ 27104-02-15), ובגדרו עתר לעיכוב ביצוע ההחלטה עד להכרעה בערעור. בית המשפט המחוזי דחה את בקשת עיכוב הביצוע (להלן: החלטת עיכוב הביצוע). הערעור דן מופנה כנגד החלטה אחרונה זו.

כאמור, ההליך הובא לפני לצורך סיווגו (בהתאם להחלטת כב' השופט מ' מזוז) וזאת בשים לב, בין היתר, לכך שההליך לפני בית המשפט המחוזי הינו הליך ערעורי והשאלה הנגזרת מכך לעניין אופן ההשגה הנכון על החלטת עיכוב

עמוד 1



הביצוע. לאחר בחינת הסוגיה עלתה האפשרות שהמסגרת המתאימה לענייננו הינה הוראת סעיף 87(ד) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), אשר מקנה זכות ערעור על החלטה בבקשה לדחיית מועד לביצועו של עונש פלילי. לפיכך, ביקשתי את תגובות הצדדים אף ביחס לסוגיה האמורה. יצוין, כי מסיבה אשר לא הובררה הוגשה תגובת המערער באיחור (ביום 29.4.2015), ועקב כך דחתה אותה מזכירות בית המשפט מן המרשם. משהדבר התברר, ביקשתי כי התגובה תובא לפניי ובנסיבות העניין ולמען היעילות רואה אני לקבלה לרישום. מכל מקום, מן התגובות שהוגשו עולה כי המערער סבור שאכן נתונה לו זכות ערעור מכוח סעיף 87(ד) האמור, ואילו המשיבה סבורה כי היה על המערער להשיג על החלטת עיכוב הביצוע באמצעות הגשת בקשת רשות ערעור (אזרחית).

לאחר שעיינתי בתגובות הצדדים ושקלתי בדבר הגעתי לכלל מסקנה כי אכן נתונה למערער זכות ערעור. להלן אבהיר בקצרה את טעמי לכך.

סעיף 8(1) לפקודה קובע כי החלטה המקבלת בקשה לפי פקודת הביזיון ניתנת לערעור "...באותם תנאים הנוהגים בערעור על פסק דין פלילי...". מכוח סעיף זה נקבע לא אחת, כי כאשר מתקבלת בקשת ביזיון על ידי הערכאה הדיונית, נתונה לבעל הדין זכות להגיש ערעור פלילי לערכאת הערעור (למשל, ע"פ 4793/05 נבון נ' עצמון (6.2.2007), פסקה 9 (להלן: פרשת נבון)). כך אכן נהג המערער, בהגישו לבית המשפט המחוזי ערעור פלילי על החלטת הביזיון. דומני, כי החלטת כללי הערעור הפליליים ביחס להחלטה המטילה קנס או מאסר מכוח פקודת הביזיון, טומנת בחובה אף החלה של הוראות הדין ביחס לעיכוב ביצוע בהליכים פליליים, לאמור - הוראת סעיף 87 לחוק העונשין. ודוק: ער אני לטענת המשיבה לפיה הוראת סעיף 87 לחוק העונשין מדברת על דחיית ביצועו של "עונש" פלילי "אשר נקבע באחת מהוראות פרק זה..." (פרק ו' לחוק העונשין - ג'ל'). ואכן, הסנקציות נשוא דיונון קבועות בפקודת הביזיון, ותכליתן אכיפתית ולא עונשית. מבחינה זו הן אינן מהוות "עונש" במובנו הרגיל של מונח זה (ע"פ 2595/13 סופר נ' ארז (29.9.2014), פסקה 24 והאסמכתאות הנזכרות שם). ואולם, איני סבור כי יש בכך כדי לשנות מן המסקנה האמורה.

ראשית, בהליך דומה אשר הוגש לבית משפט זה כרשות ערעור פלילי, נקבע כי ההליך יידון כערעור פלילי בזכות מכוח סעיף 87(ד) לחוק העונשין (רע"פ 7772/12 פיסו נ' עופר - החלטתו של כב' השופט א' שהם מיום 10.12.2012).

שנית, לא אחת נפסק כי הליך הביזיון מצוי בתווך שבין הליך אזרחי להליך פלילי. ואכן, הליך הביזיון "ניחן במספר מאפיינים פליליים מובהקים", ובראשם האפשרות להשית סנקציות קשות ופוגעניות כגון מאסר או קנס (רע"פ 4169/12 דן מיחזור בע"מ נ' מדינת ישראל (8.7.2013), פסקה 22 לפסק דינה של כב' השופטת ד' ברק-ארז). יש להניח, כי מאפיינים אלו עמדו בבסיס הוראת סעיף 8(1) לפקודה, לפיה ההשגה על הטלת סנקציות כאמור תיעשה באותו האופן שבו משיגים על עונש המוטל בהליך פלילי. רציונל זה תקף אף ביחס לאופן ההשגה על החלטה בעניין עיכוב ביצועה של סנקציה המוטלת מכוח הפקודה. זאת ואף זאת, בית משפט זה נקט מהלך פרשני דומה עת החיל את סעיף 87(ד) לחוק העונשין ביחס להחלטה שעניינה עיכוב ביצוע צו הריסה מינהלי, וזאת על רקע הוראת סעיף 250 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965, וחרף העובדה כי אף צו הריסה מינהלי אינו ניתן מכוחו של חוק העונשין ואינו נחשב כ"עונש" במובנו הרגיל של מונח זה (למשל, ע"פ 10778/05 עבאסי נ' יו"ר הועדה המקומית לתכנון ובניה בירושלים (27.11.2005); רע"פ 1186/07 חברת א.מ.ש תלפיות בע"מ נ' יו"ר הועדה המקומית לתכנון ובניה חיפה (7.2.2007); ע"פ 5773/10 אזברגה נ' הועדה המקומית לתכנון ובניה מחוז מרכז (8.8.2010). וראו גם, רע"פ 2958/13 סבאח נ' מדינת ישראל (8.5.2013), פסקה 12).



שלישית, שיקולים פרקטיים של "ידידותיות למשתמש" תומכים ביצירת אחידות בין הכללים החלים ביחס לאופן ההשגה על החלטה המקבלת בקשה לפי הפקודה, לבין אלה החלים ביחס לאופן ההשגה על החלטה בעניין עיכוב ביצוע של החלטה כאמור עד להכרעה בערעור עליה. ובמילים אחרות: משתקיפת ההחלטה גופה נעשית על דרך של הגשת ערעור פלילי, רצוי כי גם תקיפת ההחלטה לגבי עיכוב ביצוע - המתקבלת בגדרו של הערעור הפלילי - תיעשה בהתאם לכללים הנוהגים בכגון דא בהליכים פליליים (לעניין החשיבות לכך שהכללים הדיוניים יהיו "ידידותיים למשתמש" ראו והשוו, [עמותת במות נ' מדינת ישראל, פ"ד סא(2) 795 (2006), פסקה 6 והאסמכתאות הנזכרות שם]. דומני, כי שיקול זה מקבל משנה תוקף בענייננו, וזאת על רקע הפיצול והמורכבות הקיימת כבר עתה ביחס להשגה על החלטות מכוח הפקודה (לפירוט ראו פרשת נבון; בש"פ 505/14 פרנקו נ' דאר (15.6.2014), פסקה 3).

הגעתי איפוא לכלל מסקנה, כי כאשר מוגש לבית המשפט המחוזי ערעור פלילי על החלטה המקבלת בקשה לפי פקודת הביטחון, וניתנת בגדרו החלטה לגבי עיכוב ביצועה של הסנקציה אשר הוטלה עד להכרעה בערעור - החלטה זו ניתנת לתקיפה על דרך של הגשת ערעור פלילי (בזכות) לבית המשפט העליון, לפי סעיף 87(ד) לחוק העונשין. ככלל, ערעור כאמור יידון בבית משפט זה על ידי דן יחיד (ע"פ 11404/04 דוויק נ' מדינת ישראל (26.12.2004)). אציין, כי לא נעלמו מעיני התהיות אשר הועלו ביחס לתחולתו של סעיף 87(ד) האמור במקרים בהם ההליך הפלילי מתחיל בבית משפט השלום, שאז ניתן להשקיף על העניין כאילו מדובר ב"גלגול שלישי" - ומעין "ערעור שני" (ראו והשוו, בש"פ 6251/11 סקאפי נ' מדינת ישראל (6.9.2011), פסקה יא'). ואולם, הלכה למעשה השתרש הנוהג לראות במקרים אלה כמקרים בהם קיים ערעור בזכות (שם), ולא זה המקום להרהר אחר הנוהג האמור.

סוף דבר, הליך זה הוגש כערעור בזכות כדין. המזכירות מתבקשת להעביר את התיק ללא דיחוי להמשך טיפולו של שופט.

ניתנה היום, כ"ב באייר התשע"ה (11.5.2015).

גלעד לובינסקי, שופט
ר ש ם